1872. IV. évfolyam. 220. szám. Szerda, november 6.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben.
Telegdi K. Lajos könyrkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.
A debreczeni baloldali párt közlönye.
Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorert 5 kr
Nagyobb terjedelmü, mint számtan több izben hirdetések, alku szerint a legolcsóbb arert.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény ötszörös sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok semadatnak vissza.

Visszafelé.

Kormányunknak azon félszeg intézkedései közt, melyekkel történelmileg nevezetessé tette magát, jelentékeny helyet foglal el az igazságszolgáltatás ügye.

A kormány és kormánypárt, mely minden tért az országban hatalma növelésére, s a központositás czéljaira kivánt meghóditani, nem csupán a nehézkes közigazgatás, hanem az alkotmányos bíróságok eljárása ellen is tele torokkal kiabált, s mindent elkövetett, hogy e tekintetben refermot csináljon.

Előre tudtuk, hogy a mü, mit „reform" gunynévvel illettek, semmivel sem lesz jobb annál, melyet mindenáron megsemmisiteni törekedtek.

És ime, a következés már is bebizonyitotta, hogy a létrehozott igazságszolgáltatási rendszer az annyira elkárhoztatott alkotmányos birósági intézményt, hiányokban, még jóval felyülmulja...

Azt mondták, hogy az alkotmányos uton választott birákban hiányzik az önállóság és függetlenség.

Hogy mennyire birnak a kinevezett birák több önállósággal: itéljék meg, a kik az igazságszolgáltatás gyakorlati oldalával ismeretesek

Azzal is hajtották saját malmokra a vizet, hogy az igazságszolgáltatás terén csakis ugy érhető el az olcsóság és gyorsaság, ha kinevezések utján töltetnek be a birói állomások.

Hogy mennyire lett olcsóbb az igazságszolgáltatás: mutatja az igazságügyi költségvetés, mely az uj rendszer folytán körül-belől tiz millió forinttal növekedett; mutatja továbbá a végrehajtói intézmény, mely a felekre nézve sokkal türhetlenebbé tette az igazság után sovárgást, mint annakelőtte.

S hogy a gyorsaság mikép érett el: mutatja a perek lassu folyása.

Vagy biró nincs elég, aki feldolgozza az ügyeket, vagy irnok hiányzik, aki leirja a határozatokat; s ez az oka, hogy a perek és hagyatéki ügyek hónapokon át elintéztenlül, illetőleg kiadmányozatlanul a bíróságok fiókjaiban hevernek!

Csupán a váltó- és kereskedelmi ügyeket véve fel, senki sem tagadhatja, hogy ezek a beszüntetett királyi váltótörvényszékek előtt oly gyorsan mentek, mikép e bíróságok a valódi igazságszolgáltatási közegek példányaiul szolgálhattak. Most pedig — bár a sok [illegible] szék közt megoszlottak — alig győzi az ember lebonyolitásukat bevárni.

A milliók tehát, az eddigi körülmények szerint, hiába áldoztattak fel.

Ugy hogy, ha a kormány csak valamennyire kivánja is enyhiteni a bajt: ujabb milliókra van szüksége; s a rendszer jótékony hatása akkor is kétséges marad!...

Már ez nekünk átkunk, hogy bőven költünk, pazarlunk siker nélkül.

Haladunk; de fájdalom nem előre, hanem visszafelé!

— **Az országgyülési** baloldali kör tegnapi gyülésén a főváros rendezéséről szóló törvényjavaslat előleges tárgyalására Horn Edét, Molnár Györgyöt, Éder Ferenczet, Csernátony Lajost, Győrffy Gyulát, Jókai Mórt és Mátyus Arisztidst küldte ki.

— **Sennyey báró miniszterelnökségéről** a „Wiener Extrablatt" november 3-ki száma érdekes közleményt hoz. A bárót mint egyszerü képviselőt mutatván be, azt hiszi, hogy igen rövid idő alatt ugy fog róla szólhatni, mint magyar miniszterelnökről; mert — ugymond — a Lónyaikabinet igen gyönge lábon áll.

— **A kolozsvári egyetemen** az előadások e hó 14-én kezdetnek meg, a hallgatók már 10-ikétől beirhatják magukat.

— **Aradmegye** közelebb tartott bizottmányi gyülésén felvétetett a belügyér leirata, melyben tudatja a megye hatóságával, hogy gr. Ráday Gedeon kir. biztosi működését f. évi okt. hó végével megszüntette. E tárgyban keletkezett élénk vita után a belügyminisster felkéretni határoztatott, hogy mindaddig, mig az állami rendőrség szervezve nem leend, a kir. biztos működése továbbra is fentartassék, és ennek pártolása végett az összes törvényhatóságokhoz körlevél fog intéztetni.

— **A király magán pénstárából** 1500 ftot adott a hozafolyamodóknak, ebből 1110 frt. Buda szegényeinek jutott.

— **A köztársasági elnökválasztas** tegnap volt az amerikaiEgyesült Államokban. Legtöbb kilátása lehetett a régi elnöknek Grantnak. Ellenjelöltje Greeley hirlapiró volt. Az eredményt nem sokára megtudjuk.

— **A kolera Bécsben.** Folyó hó 3-án elterjedt a hir, hogy a kolera kiütött; azonban a fölmerült esetek mindegyikének szerencsés lefolyása volt. November 4-én azonban csakugyan fordult elő egy korelahalálest. Képzelhetni, hogy a jó bécsiek mennyire megijedtek e hirre. Azonban, ugy látszik, ott nem fog a ragály elterjedni.

— **A Deákkör** 15 ös bizottsága már tárgyalta a fővárosok rendezéséről szóló törvényjavaslatot. Lényegesebb módositás nem történt, mint az mondatott ki, hogy a város önállóan csak 10,000 forint értékü fekvőséget sajátithat ki.

— **„N. F. Presse"** tegnapi száma Andrássy Gy. grófnak honvédtábornokká kineveztetéséről elmélkedvén, kiemeli azon „noch nie da gewesen" esetet, a mi a gróffal történt, hogy t. i. ő, ki in effigie felakasztatott politikai eljárása miatt, később ugyanazon oldalról, mely által elkárhoztatva volt, a korona legfőbb tanácsosává emeltetett. Továbbá szellőzteti azon nagy feltünést okozott eseményt, miszerint Andrássy a 3. császár öszszejövetele alkalmával folyvást honvédezredesi egyenruhát viselt. Végre emlékeztet, hogy Bismarck herczegnek is kedvencze a katonai, jelesen a cürassier egyenruha.

— **Bécsi szinházi hirek.** Folyó hó 2-án Bécs mindenik szinházában a „Müller et Sohn" ismert drámát adták. A Laube szinházban ujdonság került szinre a „Gräfin Somerive." A „Theater an der Wien" és a „Josephstädter Theater" pedig minden vasárnap délután gyermekszinházzá alakul, gyermekek játszanak, még pedig ügyesen és szép számu közönség előtt.

A polgári házasság kérdése.

(*) A „Deákkör"-ben egy nagy fontosságu kérdést szellőztetett Hoffman Pál, oly kérdést, melynek hordereje a társadalom mezején messze kiható, s melynek megoldása ugy moralis, mint fizikai emberiségi tekintetből egyaránt kivánatos.

Moralis szempontból indulva ki, óhajtandó, azért, mert ha a törvényhozás a polgári házasságot érvényre emeli, ezáltal több oly botrány követ fog elháritani, miket eddig holmi dogmatikus irányzatok s avult, özönviz előtti törvényczikkek támogattak a ledöntés ellen, s melyek nem a társadalom jólétének, földi boldogságának, üdvének előmozditására szolgáltak, hanem ellenkezőleg, azon mindig oly hézagokat üttöttek, melyek tátongó ürt képeztek a különböző vallásfelekezetek között, ha csak valamelyik — a társadalom kontingenséhez járuló házastárs, a másiknak kedvéért vallási érzületét s meggyőződését nem bocsátá áruba, hogy szivének vágyait betölthesse s a hástus szentelyében emelhessen oltárt, engedve ama legszentebb hivatás ösztönzésének, melyet a világegyetem nagy alkotója az emberi lélekbe csepegtetett. S ha még es igy történt, nem volt baj; de igen akkor, midőn az előitéletek lerombolhatlan bástyái torlódtak föl, s amaz oltár emelését meghiusiták!

Ne csudáljuk, ha ilyenkor aztán a társadalom által megállapitott erkölcsi elvek sorompóin sokan tulhágtak, amiatt, mert hiányzott a polgári házasság törvényszerü szentesitése.

Fizikai s emberiségi szempontból végtelen sokat tudnánk fölhozni a polgári házasság üdvös volta mellett, de erre nincs terünk elegendő, különben is természettudósok, s hires orvosok sokszor és behatólag értekeztek már a felől, s rég bebizonyitott tény, hogy a vérvegyülés által sokkal tökéletesebb, épebb nemzedék áll elő, mig a hol a természeti processus végbe nem megy, a nemzedék elerőtlenedik, elcsenevész.

Nos, — hogy tárgyunkra visszatérjünk, — tölállott Hoffman ur a polgári házasság kérdésével.

Ott volt a kormányelnök is, ott Tréfort kultuszminiszter s Pauler az igazságügyér.

Összenéztek mind a hárman. Ugy látszik, nem készültek arra, hogy ily fogós kérdés meriljön fel s nem mertek ahoz érdemileg hozzászólani, csakugy sebtében, mielőtt a dolog a miniszteri tanács ülésében még egyszer szegről végről meg nem vitattatik.

Hosszu, kinos pausa keletkezett. A farkas szemváltás hovatovább gyötrővé lett — s a huzamos csend után Pauler ex kultuszminiszter vállalkozott a feleletre, oda vetve amolyan általánosságban tartott frázisfélét, melylyel azonban a kör nem nagyon látszott megelégedve lenni, mintegy igazolva látván a képviseloi körökben általánosan terjengő ama hirt, hogy a kormány a polgári házasság kérdésével szemben szenvedőleges álláspontot foglal el, s törvényjavaslatot esze ágában sem volna előterjeszteni, noha a képviselőház netaláni kezdeményezésének nem szegülend ellene.

Csak azon csudálkozunk, hogy Hoffman képviselő interpellatiója annyira meglepte a minisster urakat, holott, ha jól emlékszünk, még ideelé az Andrássy gr. ügyérelnöksége alatt Horváth Boldizsár bizottsági elnöklete mellett már kész törvényjavaslat lett kidolgozva, mely a jelenlegi kormányférfiaknak is rendelkezésére állandott, ha, annak tanulmányozására némi időt szentelendettek.

Különben — a mint egy jobboldali lap megjegyzi — gondoskodva van arról, hogy a kormányt ez ügyben mielőbb szinvallásra kényszeritsék.

Beszélik, hogy Hoffman Pál képviselőnek már kész törvényjavaslat lenne ez ügyben a zsebében, csak az alkalmat lesi, melyen azt a képviselőház elé terjeszthesse, mig másfelől egyik tekintélyes honatya egy interpellátiót intézne közelébb a miniszteriumhoz.

Bizony ideje is már, hogy elvégre e nagy fontosságu társadalmi kérdés ne csak szellőztessék, de végleg is megoldassék.

A kolera Magyarországon.

Hivatalos jelentések szerint Buda főváros területén f. é. okt 24-től nov. 3-ig 256 ujabb koleraeset merült fel; a járvány kezdetétől, azaz okt. 18-tól nov. 3-ig tehát összesen 266 eset, ezekből meggyógyult 77 egyén, meghalt 61, gyógykezelés alatt maradt 128.

Máramarosmegyében folyó évi okt. 16-tól nov. 3-ig Maramaros-Szigeten, Técsőn, Bustyaházán, Bocskón, Szlatinán, Ökörmezőn, Bencsőn, Ripinyén és Majdánkán 27 ujabb koleraeset merült fel; a járvány felléptétől, azaz szept. 14-től nov. 3-ig összesen 142 eset, ezekből meggyógyult 52, meghalt 43, gyógykezelés alatt maradt 47.

Folyó évi november 3-ig következő helyeken merültek még fel koleraesetek: Jászberényben 5, meghalt 4, kezelés alatt maradt 1. Jászjákóhalmán 1 eset, a beteg kezelés alatt áll. Félegyházán 1 eset, mely halállal végződött. BékésCsabán 2 eset, 1 meghalt, 1 kezelés alatt van, Somogymegye, Kéthely községében 1 eset, mely gyógyulással végződött. Pestmegyében Pályon két eset, meghalt 1, gyógykezelés alatt maradt 1. Alsó-Dabason 1 halálos kimenetü eset. Beregmegyében Várpalánkán 1 eset, gyógykezelés alatt és Fogarason 1, mely halállal végződött. Kassa városában 1 eset halállal végződött. Győr városában 1 eset halállal végződött. Ungvár városában 1 eset, szintén halálos kimenetellel. Pestvárosában 19 eset, melyek közül 4 halállal végződött, 15 eset gyógykezelés alatt van.

Ezek szerint a járvány egész tartama alatt, azaz folyó évi szeptember 14-től november 3-ig a kolera 11 törvényhatóság területén, 29 községben merült fel és pedig az október 24-ig felmerült 125 esethez járult uj 320 eset, az összes betegléstszám tehát 400, ezekből meggyógyult 130, meghalt 121, kezelés alatt maradt 194.

Neszе neked virilitás!

— A mi atyáskodó kormányunk folytonosan azt hánytorgatja, hogy ő mindent a nemzet többségének akaratából cselekszik, s annak jóváhagyását birja is.

Szomoruan kell tapasztalnia azonban, hogy bizony erre vannak kivételek.

Ilyen kivétel a többi közt a virilis-intézmény is.

Soha sem volt talán kormánynak még népszerütlenebb törvénye, mint ez, mely ellen a nemzeti közvélemény oly hangosan emelt szót.

Eleintén még csak a baloldali kerületek és megyék irtak kérvényeket a virilitás eltörlése érdekében, de utóbb a legtörzsökösebb jobboldaliak is kikeltek az ellen.

A „magas" kormány meg sem akarta hallani az alacsony „nép" kivánalmait, mintha minden a legjobb rendben volna. Az országgyüléshez menesztett s a nemzet elégületlenségét kifejező kérvények daczára is folytonosan azt hangoztatta a kormány, hogy a nemzet mindent megnyert, hogy a nemzet csak a jelenlegi kormány alatt lehet boldog, és hogy a nemzet nem tudja a maga javát, ha a fenálló intézmények ellen támadólag lép fel.

És az ilyeneket addig beszélték, mig az illetők magok is elhitték.

Pedig egészen máskép áll a dolog.

Érdekes volna, ha valaki, a ki a források közelében van, venne magának annyi fáradságot, hogy átnézné a képviselőházhoz beérkezett kérvényeket, s feljegyezné, hogy melyik tárgyban hány kérvény adatott be.

Azt hiszszük, hogy a virilitás elleni kérvények mennyiségével a nemzet nem vallana szégyent.

Azt hiszszük, hogy az ily kérvényekből kiderülne, miszerint a virilitás ellen a nemzet többsége nyilatkozott.

Utóbb Pest város egyik képviselője Steiger Gyula, kinek megválasztására pedig a kormány oly sokat költött, e tekintetben az ellenzék véleménye mellett nyilatkozott, a fővárosok rendezése ügyének szóba jövetele alkalmával.

Láthatja ebből a kormány, hogy saját pártjának minden tagja sem helyesli ezt feltétlenül.

Most már, csak ápolja a kormány szeretett intézményét a virilitást.

Jó türelmet kivánunk az ily — oldaldöfésekhez!

Póstaügy.

(Beküldetett.)

1873. január hó első napján uj rendszabályok lépnek életbe a levelek kézbesitése körül.

A póstaigazgatóság által mi is felkéret tünk e rendszabályok közlésére, s adjuk azokat ugy, a mint következik:

I. A kézbesitési könyv közokmányok erejével bir. II. A küldemény czimzettje nevét és a keltet a kézbesitési könyvben sajátkezüleg irja alá. III. Ha a czimzett irni nem tud, ennek nevét egy tanu irja alá, s azt a tanu saját nevének aláirásával, maga a czimzett pedig kézvonásával (×-el) erősiti meg. IV. A kézbesitési könyvben tett aláirás, teljesen bizonyitja azt hogy az illető küldemény átvétetett.

2. I. A czimzett a küldeményt a névaláirás előtt tartozik jól megvizsgálni, és ha indokolt kifogása van ellene, annak átvételénél a póstahivatsl közbenjárását kivánhatja. II. A levélhordó az ily kifogásolt küldeményt körutjának bevégezése után a póstahivatalnak visszaadja és a czimzettnek megjelöli az időt, a mikor a küldemény a postahivatalnak visszafog adatni. III. A kitüzött időben tartozik a czimzett fél, vagy annak a küldemény átvételére és nyugtázására felhatalmazott megbizottja a postahivatalnál megjelenni. IV. A postahivatal a tenyállásról jegyzőkonyvet vesz föl, a küldeményt a czimzett vagy megbizottja jelenlétében megvizsgálja ujonan és megméri. V. Ha a küldemény sulya a czimen foglalt sulyadatokkal nem egyezik, vagy egyéb lényeges kifogások merülnek fel, a postahivatal a küldeményt föibontja és tartalmát konstatálja. VI. Ha a gongyölet és a pecsétek sértetlenek, s a suly egyező azzal, mely a feladáskor följegyeztetett, a küldemény tartalmának hivatalos konstatálása nem engedtetik meg. VII. Kivétetnek oly pénzes levelek, melyek a póstahivatali ellenpecséttel vannak ellátva, s melyeknek tartalmát a felvevő postahivatal utánszámlálta. Ily pénzes leveleket a kézbesitéskor a levélhordo vagy más póstahivatalbeli tartozik föibontani, es azok tartalmát a czimzett előtt megolvasni. VIII. A levélhordó vagy más póstahivatalbeli pecsétettel el nem látott küldemények felbontásánál csupán a közönséges tanu bizonyitékával birván, a póstaintézetre ezáltal semmiféle kötelezettség nem háruihat. IX. Ha a küldemény kifogás nélkül vétetett át, a póstatintézet szavatolása megszünik. X. A már átvett küldemény nem vetetik többé vissza, kiveve, ha az jogosultan czimzettnek lett volna kézbesitve.

(Vége köv.)

Szinházi szemle.

Hétfőn szinre került **„Közönyt közönynyel"**, vigjáték dalokkal 3 felv. Irta Moreto. E remek spanyol vigjáték már masodizben adatott, az előbbi szereposztásban csak az a változás történt, hogy Bearne herczege szerepét Folténvi helyett most Barátosi adta.

Tegnap a szinházi közönségnek szomoru estéje volt. A szinlap már előre vastag betükkel hirdeté, hogy ekkor lesz — Dalmai Arthur első fellepte. Adatott **„Csapodár"**, vigjáték 3 felvonásban, irta Sardou Viktor, ford. Berczik Árpád és Fésüs Gyorgy.

Dalmai mint Champignac mutatta be magát először. A vendeg játekában nem fedezheték fel semmi oly lelektani mozzanatot, mely a legparányibb öntudatosságot is elárulta volna; alakitásában, (ha erről lehetne szó) nem volt oly anyag, melyet a kritika csak a végből is taglalás alá vehessen, hogy annak hibait kimutassa. gondolkozás nélküli, ures szemlalom csörgésenek hasonlitható volt egész játeka, mely alol all minden kritikan. Még csak a tehetségnek sem látszott benne semmi nyoma, a melyből idovel valamit lehetne csinalni. Hangja nincs, a szinpadi játekról meg fogalommal sem látszik birni, s ugy tünt fel, mintha a szinmüvészet tetőpontjat a falusi komédiásságban találná fel. Nem értjük, miként lehetett Dalmait első rendü szerepben felléptetni, hisz kardalnokaink bármelyike ügyesebben forog a szinpadon, mint ő. Azt kell hinnünk, hogy e darabból próba sem volt, különben már ott is kivehették volna, hogy ez ember arra a szerepre képtelen. Ha Dalmait első rangu szinésznek ismerik, akkor mellette Mustó es Barátosi megérdemlik, hogy aranyba foglaltassanak, oly magosan ragyogtak ez este Dalmai felett.

Szinte sajnáltuk a Dalmaival szereplőket, hogy micsoda kinlódást kellett végig nezniök. Szakáli Róza (Constance) és Lukácsiné (Camilla) dicsérettel állták meg helyöket, s kivált Lukácsinénak egyes jelenetei müvészileg sikerültek. Musto (Fridolin), Barátosi (Rivevol) tehetségöknek kétségtelen bizonyitványát adták. Pedig ezek csak segéd szinészek, s bizony hatalmasan tultettek azon, kinek első fellépték akarta ünnepelni a közönség.

Nem tudjuk, akarják-é, vagy talán szerződtették-e már Dalmait, de a fentebbieket szinházunk és szintársulatunk érdekében kötelességünknek tartottuk elmondani. Dalmaira [illegible] szükség, hiszen Mustó e szerepkörben mindig felette áll. Nem bánjuk, ha Dalmai első fellépte egyszersmind utolsó lesz.

A közönség, mely méltó boszankodásának többször adta tanujelét, közép számmal volt.

UJDONSÁGOK.

* **A f. hó 7-iki** azaz a csütörtöki **közgyülésnek érdekes tárgyai lévén, jónak látjuk ujolag figyelmeztetni a hatósági tagokat, e gyü-**

TÁRCZA.

EGY NEMESEMBER LEÁNYA

Regény három kötetben.

Irta **Schwartz Mária Zsófia.**

Második rész.

(Folytatás.)

A hálószoba ajtaja betüszerinti értelemben felszakittatott, s Sturm berohant, inkább vadallathoz, mint emberhez hasonlóan.

Magda most is nyugodtan maradt.

Sturm becsapta maga után az ajtót, a kulcsot kétszer reá forditotta, s haragtól dühödten kiáltotta, mialatt nejére rohant:

— Nyomorult asszony, hogy viselted magad távollétemben?

Kezét nyujtotta ki, hogy karjánál fogva megragadja.

Azon pillanatban talpon volt Magda. Nem szólott egy szót sem, hanem hallgatva nyujtotta ki kezét. Abban egy medaillon volt, egy női arczképpel.

Ha a gyárbirtokos kisértetet lát, a hatás nem lehettet volna nevezetesebb.

Egész sora az esztelen mocskoló szavaknak, melylyel haragjának áldozatát elárasztani akarta, elfagyott ajkain.

Pár lepést hátrált, zavart tekintettel bámult a medaillonra, homlokát megtörölte kezével, és tompa hangon mormogá.

— Sally.

Ezzel ingadozott, és kezét arczára téve egy karosszékbe esett.

— Gunnár. — Susogá Magda leirhatatlan szelid hangon, és felibe hajolt.

Egy zokogáshoz hasonló sohaj emelkedett a férje kebléből. Ugy látszott, mintha a fájdalom megakarná foltani.

Magda karját nyakába tette, s felindulva rebegé.

— Hallgass meg engem Gunnár.

Ez alatt René és Mariquitta az idegeneket kisérték el, s most visszatérőben voltak hazafelé.

René sötét szemei még sötétebbek voltak mint rendesen, és üzte a lovakat előre.

— Mire gondolsz René — kérdé Mariquitta, ki nyugtalanul ide oda ült a kocsiban.

— Tudja isten, egészen közönyös dolgokra, felelt René, s a lovakra ujolag végig vágott az ostorral.

Ha Mariquitta arczát láthatta volna azt is észreveendette, hogy most nem igazat mondott, annyira felindultan nézett ki.

— Sok szerencse rád nézve, mondá Mariquitta érzelemteljes hangon.

— Én részemről halálos félelemben vagyok Magda miatt. Nem láttad, mennyire átjátszott a dühös harag papa udvariasságán.

— Ó igen, azt láttam, de birni kell e fiatal nőnek valamivel, a mi a zivatart megbüvöli, mert ugy téged mint engem elküldött. Azonkivül kinezése teljesen nyugodt volt.

Miért? No azért, mert ő nem tudja ugy mint mi, mennyire erőszakos és kegyetlen tud papa lenni. Magda nem hiszi azt, különben nem mert volna ugy tenni, a miként tett.

— Vagy pedig jobban tudja kártyáit kijátszani, mint te vagy én. Vagy azt hiszed, hogy egy férj, egy nő ellenében, ki oly fiatál, és oly sok külső előnynyel bir, mint Magda, elfeledkezhetik magáról? Csak nyájasan rá kell mosolyogni a vén bolondra, hogy le legyen fegyverezve.

Most oly hevesen vágott a lovakra, hogy Mariquitta felkiáltott.

— Az istenért René, ne üsd oly szivtelenül azon szegény állatokat. Hisz ugy futnak a mint csak birnak.

— Nos aztán? E barmok mind azt a fájdalmat és pokoli kinokat nem érzik, a mi az emberi szivben dühöng; sok az akkor ha testi fájdalmat éreznek?

Ujolag megforgatta az ostort, de Mariquitta felemelkedett, s hátuiról megfogta a felemelt kart, és azt moudá:

— Ne légy oly haragos René, s hagyj fel az ütéssel. Elég ha itt ülok szivemben halálos félelemmel, ne kinozz azzal is hogy a lovakat hohérlod.

René kiszabaditotta karját, s cserditett a levegőben.

Félelmed annyira nincs helyén, mint szánalmad. Biztos lehetsz hogy Magda asszony alattomosságával és kaczérságával az öreget lefegyverzi.

— Nem tudom hogy beszélhetsz igy, vá gott bele Mariquitta hevesen.

— Te el látszol feledni, mily gyülöletesen viselte magát papa Magda ellen mielőtt elutazott. Akkor nem birt vele.

— Gyanithatólag azért, mivel akkor a vértanu szerepét akarta játszani; de miután ezzel eltelt, ément a lelkész lakra.

— René én nem értelek. Te ki az egész idő alatt, egész más módon beszéltél Magdáról, te.

— Beszélj ma este a mit akarsz. De hagyjuk azt mint fogom fel Magdát.

— Akarsz velem fogadni, hogy a bácsi holnap oly szelid lesz mint a napfény?

— Igen azt bátran tehetem, mert holnap ránk kerül a sor, hogy a viharból részünket megkapjuk.

— Tévedsz! Akkor már a legjobb kedélyben leend. Ó ti nők, mennyire a csalfaság és tettetés kigyói vagytok.

Most hevesen cserditett René az ostorral és behaladt az udvarra.

Dühös pillantást vetett a főépületre, mikor Mariquittát a kocsiból kisegitette.

(Folyt. következik.)

léeen megjelenésre, annyival inkább, mert azon, mint hallatszik, többek által az eddigi t. i. beltelek utáni faosztási kulcs megváltoztatása szándékoltatik keresztül vitetni.

* **A muzeumegylet** terve már a közel jövőben megvalósulásnak néz elébe, e tárgyban ma délután — mint halljuk — Révész Bálint püspök lakásán, Kovács János tanár tervezete nyomán, értekezlet tartatott, a megállapodásokról annak idején tudósitjuk olvasóinkat.

* **Simonffy Imre** városi főkapitánynak tegnap névnapja alkalmából a kapitányi hivatal összes személyzete testületileg tisztelgett, a testület nevében Körner Adolf alkapitány üdvözölte az ünnepelt férfiut, ki szivélyesen köszönte meg a megemlékezést.

* **Ez is tanár** czimmel a „Nagyvárad" tegnapi száma egy ránk nézve meglepő ujdonságot közöl, melyet az abban levő éles kifejezések miatt nem vettünk át, azonban a dolgot, mint helybeli érdeküt nem hagyhatjuk említés nélkül. Losonczi Tóth Mihály, a gyakorlati lelkészet tanára főiskolánkban közleczkén egy hatodéves diáknak e kifejezéseket mondta: „szemtelen" s „aljas". Az ifjuság aztán e szavak visszavonását követelte, mit a tanár meg is tett. Nincs és nem is lehet szavunk az ellen, hogy e dolgot a „Nagyvárad" nyilvánosság elé vitte, de nem helyeseljük az ily kifakadást, hogy a „pöffeszkedő miveletlenség" ily idomtalan nyilatkozása által be van mocskolva nemcsak az a tudományos intézet, hanem maga a tanárkar is." Egy ember hibája még nem róvható fel a többinek. Egyébiránt a megtörtént hibát mi sem menthetjük, de azt hiszszük, hogy az a főiskolában kellőleg elígazittatott. Különben is miután a tanár visszavonta szavát, habár nem is ott, hol a sértés történt, nem követett el oly nagy miveletlenséget, mint azt a „Nagyvárad" feltünteti.

* **A helyben állomásozó** katonasághoz felsőbb helyről táviratilag azon rendelet érkezett, hogy a kolerahirekkel szemben lakhelyeiket tisztán tartsák, s szobáikat homokkal hintsék be.

* **Szigoru a tilalom** arra nézve, hogy a városon belől hizó sertéseket nem szabad tartani; és e rendelet egészségi szempontból bár mikor helyén van, de különös fontossággal bir ez most, midőn egészségünket több oldalról veszély fenyegeti, s mégis sokan vannak, kik e rendeletnek nem akarnak engedelmeskedni s hizó sertéseiket a városon tartják; a kik ezt teszik, gondolják meg, hogy önérdekök ellen is eselekesznek, és ha nem is a rendeletnek, de saját jólétöknek hódolhatnának.

* **Tokajiné**, szinházunk egyik szerződött tagja, ki a társulattól betegen Nagyváradon elmaradt, már visszaérkezett városunkba felgyógyulva. Reméljük, hogy nem sokára meg láthatjuk szinpadunkon.

* **Debreczen** és Nagyvárad főispána Patay András ma d. e. nézte fel a rendőrség uj helyiségét, mely igen csinosan van berendezve.

* **Hatóságunkat** Szabolcsmegye hatósága felkérte annak közhirré tételére, hogy a nevezett megye területére cséplőgépeket csak azon feltételek alatt enged bevinni, hogy azok védfalakkal vétessenek körül, teszi pedig ezt azon okból, mivel a mult időben ennek nem léte miatt sok szerencsétlenség történt.

* **A magyar** kir. pénzügyminiszter Soó Bálint debreczeni fővámhivatali ellenőrt kubini vámszedővé nevezte ki.

* **A honvédkinevezések**, mint tegnapi számunkban is jeleztük, megjött a hivatalos lapban, azonban d e b r e c z e n i egy sincs a kinevezettek közt. De alkalmasint a kinevezéseknek még — folytatása következik.

* **Megvan a 40,000 ft.** Említettük, hogy bizonyos ember egy helybeli vendéglőben elfogadta a szobaleányt, azon okból, hogy 40,000 ftját ellopott. De a pénz otthon maradt Váczon s most megkerült. Azonban az illető egyén, ki itt a nagy zajt semmiért csinálta, meg fog büntettetni. Helyesen.

* **A kapitányi** hivatal első osztálya által f. é. szept. 1 től 30-ig terjedő idő alatt, azokon kivül, melyekről külön jelentések adattak be, kisebb természetü kihágásokért s előadási engedélyért 62 forint vétetett be a szegényalap javára.

* **A facsempészet** nem akar megszünni. A mezei rendőrség ma is kilencz talyigást facsempészetért több mint 100 ftra büntetett. Hasonló sors vár a józsaiakra is, kik régen üzik e mesterséget. Hát még ha a mezei rendőrkapitánynak nem a szobából kellene a határra vigyázni?

* **Egy élemedett asszonyt** gázolt el tegnap bizonyos polgár, ki vigyázatlanul hajtott; a nő életéhez kevés remény van. Bizony heti vásárok alkalmával az egyes emberek is jobban vigyázhatnának.

* **Minek nevezzük ezt?** Biró János, debreczeni erdőségen lakó jó lelkü, becsületes fiu nem rég talált egy uj fegyvert, s azt behozta a rendőrséghez; a székelyhidi csendbiztosnak pedig bizonyos ügyben épen egy fegyvert kellett volna találni, hogy a bünösre rákadjon. Meghallja valahonnan a fentebbi esetet, s kérdést intéz hatóságunkhoz, hogy van-e itt olyan fegyver, mint az általa leirt? Innen azon választ nyerte, hogy van itt letéve egy fegyver, de nem olyan, a minőt a csendbiztos keres, s hogy ezt egy becsületes életéről ismert fiu hozta be. A székelyhidi csendbiztos kapja magát és h a t ó s á g u n k m e g k é r d e z é s e n é l k ü l Biró Jánost elfogatta, s Székelyhidon egy sötét hideg kamarába lezáratta. Isten tudja aztán, hogy mit csinálhattak vele? Elég az hozzá, hogy a fiu ott börtönében felakasztá magát, s el is temették egy gödörbe, koporsó nélkül, és sem az anyát, sem a hatóságot nem értesiték a dologról, mig az anya azt véletlenül meg nem tudta. Az esemény száraz elbeszéléséhez nem teszünk kommentárt, csak azt kérdjük: minek nevezzük ez eljárást?

* **Egy felsőbb** t u d o m á n y o k a t hallgató ifju, ki jeles bizonyitványt mutathat elő, ajánlja magát algymnasiumi-, reál, elemi iskolai tanulók mellé házi vagy fizetéses nevelőül — Értekezhetni levélben Ss. A. B. J. czim alatt váruteza 352. sz. alatt.

* **Kis csalók.** Egy pár gyermek mostanában azzal mulattatta magát, hogy a fél krosokat festette, s azokat tiz kr. gyanánt váltotta fel. A kis hamisak sok embert becsaptak, de bizony utoljára is rajta vesztettek, s megkapták érdemlett büntetésöket.

* **Két rabló** garázdálkodik a Hadházfelé vezető ut melletti erdőben, s a kit elől-utól találnak, azokat fosztogatják ki. A gazemberek már egy debreczeni polgárt is megrohantak, de ennek sikerült sebesen elhajtatni, egy szegény tótot pedig kegyetlenül elpáholtak s 500 frtig kiraboltak. Jó lesz tehát az arra utazóknak vigyázni. S jó lesz mind a debreczeni, mind a hajdusági csendbiztosoknak a jó madarak után látni. Két törvényhatóságon csak nem fog ki talán nehány gazember?

* **Természeti ritkaság.** Gálocsi Gusztáv kertében ugyanazon földön az idén háromszor termett zöld paszuly, s az utóbbi termés is élvezhető volt. Ez már ritkaság.

* **A házalás**, a szigoru rendeletek daczára is még napirenden van, közelebbről 19 ily egyén kapatott a tiltott mesterségen; természetes, hogy mindannyian keményen megbüntettettek.

Delutáni posta.

— A h i v a t a l o s l a p mai száma folytatja a közös hadseregbeli kinevezéseket.

— Z á g r á b, november 4. Prica betegség miatt a kormányt nem fogja átvenni s a regnikoláris tanácskozásokhoz sem fog többé utazni.

A „Debreczen" eredeti

MAGÁNTAVIRATAI.

— **Newyork, nov. 6. A választások tegnap mindenütt békésen történtek meg. A republikanusok minden északi államban győzelmesek, Grant ujra választása bizonyos.**

— **Newyork, nov. 6. Grantnak 35000 szavazattöbbsége van itt.**

— **London, nov. 6. Tegnap irták alá Grandville és a franczia meghatalmazott a kereskedelmi szerződést.**

— **Konstántinápoly, nov. 6. A szombati kihallgatásnál a szultán kinyilatkoztatta az angol követ előtt, hogy semmi esetre sem szándékozik Mahmudot állitani a kormány élére.**

— **London, nov. 6. Szombaton lesz a Lord major beigtatása.**

KÖZGAZDASÁG.

— H i v a t a l o s á r j e g y z é k. Debreczen, 1872. nov. 5. 1 mérő buza 5 ft. 60—6 ft. 1 mérő kétszeres 4 ft. 40—4 ft. 60 kr. 1 mérő rozs 3 ft. 60—3 ft 70 kr. 1 mérő árpa 1 ft. 70—1 ft. 80 kr. 1 mérő zab 1 ft. 30—1 ft. 40 kr. 1 mérő tengeri 2 ft. 40—2 ft. 60 kr. 1 mérő köles 3 ft.—3 ft. 10. kr. 1 mérő kása 5 ft. 50 kr. 1 zsák burgonya 1 ft. 50 kr. 1 mázsa szalonna 36—38—40 ft. 1 mázsa háj 40—40½—41 ft.

Távirati tudósitás

a bécsi tőzsdéről, november 6-ról.

Arany 5 frt. 10 kr. — Ezüst 106 frt. 25 kr.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLÁH KÁROLY.
Főmunkatárs:
SZATMÁRI KÁROLY.

Nyilttér.

Birtokeladás.

H. bagos község határán Decreczentől egy óra távolságnyira fekvő 762 hold 834 □ öl tagositott nemesi birtok, melyből 459 hold egyenes fekvésü fekete homok — szabad kézből eladó; — a birtokkal együtt 200 hold őszi rozs vetés is adatik át.

A feltételek kedvezők, esetleg a vételár ¾ de tetszés szerinti idő alatt fizethető, — a birtokon levő 16000 ft törlesztés melletti, előnyös intézeti kölcsön a vételárba betudatik.

Bővebben értekezhetni Ábrahám László ügyvéddel Debreczenben Piacz utcza 143 sz. a.

567 2—3

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.

A „TISZA BIZTOSITÓ ÉS JELZÁLOG-BANK"

DEBRECZENBEN.

Alaptőke két millió forint oszt. ért.

Van szerencsénk ezennel a n. érd. közönség tudomására juttatni, hogy a nagymélt. magyar kir. kereskedelmi miniszterium folyó évi julius 21-kén kelt 9192. sz. engedélye alapján, a **„Tisza biztositó és jelzálog-bank"** Debreczenben, **üzleti müködését folyó évi szept. 9-kén megkezdte.**

Biztositunk **tűz és jég ellen** a lehető legjutányosabb dijak mellett.

Dijszabályaink megállapitásánál kiterjeszkedünk az életbiztositás terén ez ideig felmerült minden ágra és módozatra.

És a biztositó t. cz. közönségnek k é t m i l l i ó ft mellett felvállalt kötelezettségeinkhez képest megkivántató biztositékot nyujtunk.

Jelzálogbanküzletünk megkezdését később lesz szerencsénk a n. érd. közönséggel tudatni.

Kelt Debreczen, 1872. szeptember hó.

Tisza biztositó és jelzálogbank.

Gróf Dégenfeld Imre elnök,
Móricz Pál első alelnök, Komlóssy Imre második alelnök,

Schwarcz Bernát, Bay Bertalan, Fráter Imre,
Móricz Antal, Pusztay Lajos, Makó István.
Igazgató tanácsosok.

Szepessy Kálmán vezérigazgató. Oláh Károly jogtanácsos.

456 10—12

Eladó ház.

Kisjutczán 1732. szám alatt levő cserepes ház, mely tartalmaz 4 szobát, 1 kamarát, 18 öl házutáni földjével, szabad kézből eladó. Értekezhetni Timár-utczán lakó tulajdonos

Széles Sándorral.

578 1—2

Kiadó lakosztály.

Burgundia-utczán 38-dik szám alatt egy csinos lakosztály, faszinnel és istállóval együtt pünköstig minden órán kiadó.

Értekezhetni a bentlakó tulajdonossal.

581 1—2

Gr. Károlyi Alajos u r u d a l m á b a n m i n d e n ó r á n e l a d ó: 1-ör 64 db. legelőn javitott meddő tehén, 2-or 600 db. ürü és anya birka, 3-or 500 db. egy és ¾ éves ártány és herélt koca sertés, melyek makkon javittattak már hat hét óta és jó erőben vannak.

Legközelebbi vasuti állomás Szatmár és Kis Majtényban. **A venni szándékozók jelentsék magokat a felügyelői irodában — F ü l ö p M i h á l y felügyelőnél** E r d ő d ö n.

566 3—3

Hirdetés.

Koaks, kőszén és tüzifa

a legjobb minőség- és bármely mennyiségben gázgyárunknál megrendelhetők.

Gázgyár igazgatósága Debreczenben.

579 1—3

Eladó tanyaföld.

Az Ebesen 13 és fél nyilas tanyaföld, rajta levő gazdasági jó karban levő épületekkel, örök áron eladó. Értekezhetni nagyutczán 1679. sz. alatt lakó tulajdonossal.

576 1—

Eladó luczernás.

A vargakertben 12 kapa legjobb erőben levő luczernás örök áron eladó. Értekezhetni csapó-utczán 464-dik sz. a. lakó tulajdonos

Vásári Józseffel.

575 1—2

Árlejtési hirdetmény.

F o l y ó é v i n o v e m b e r 12-én a Pesten, Nagy Váradon, Karczagon és Jászberényben elhelyezett honvéd csapatok és intézetek kenyér és lótáp. továbbá a Mező-Turon, Nagy-Szalontán, Aradon, Borsz-Jenőn, Nagy-Kállón, Zilahon és Debreczenben állomásozó honvéd csapatok kenyérszükségleteinek 1873. január hó 1-től 1873-dik október végéig terjedő időtartamra való biztositása czéljából, az ugyanott elhelyezett honvéd zászlóaljaknál, — a szobeliség teljes kizárásával, — irásbeli ajánlatok utján, — nyilvános árlejtés fog tartatni.

A közelebbi adatok és feltételek az illető megyei és városi hatóságoknál, valamint a honvéd zászlóalj parancsnokságoknál megtudhatók, és falragaszok által is közhirré tétetnek.

Pesten, 1872. október 30 án.

A magyar királyi honvéd kerületi hadbiztosság.

570 3—3

Debreczen, 1872. Nyomatott a részv. társ. könyvnyomdájában.